

קולדיצ'בו

(Koldichevo). מחנה ריכוז. המחנה הוקם בראשית קיץ 1942 בחוות ק', השוכנת 18 ק"מ מברנוביץ בדרך לנובוגרודוק שבבילורוסיה (בין שתי מלחמות העולם – בפולין). בנובמבר 1942 נבנתה במחנה משרפה, ובה נשרפו 600 גוויות אדם. לק' הובאו אנשי מחתרת פולנים ובילורוסים, וכן יהודים מהורודישץ' (Gorodishche), מז'טל, מנובוגרודוק, מסטויבץ (Stolbtsy) ומברנוביץ. היהודים שוכנו במחנה נפרד באורווה. מפקד המחנה היה ס"ס האופטשרפירר פריץ ירן. בשנים 1942-1944 נרצחו בק' 22,000 נפש, רובם המכריע יהודים. אחד האסירים, ד"ר לוינבוק מברנוביץ, העביר מק' תרופות רבות לפרטיזנים באמצעות איכר שהיה אחד מחוליו, ואחר-כך נמלט אליהם עם אשתו ובנו בן השמונה. בק' התארגנה מחתרת יהודית, בהנהגת הסנדלר שלמה קושניר. אנשי המחתרת הצטיידו בשני אקדחים ובארבעה רימונים, וכימאי יהודי ייצר חומצה להתגוננות. אנשי המחתרת הכינו כלים, פרצו פרצה בקיר, התאמנו בהליכה איטית ובזחילה, תפרו בד על סוליות הנעליים והכינו סכינים להתגוננות אישית. ערב הבריחה הורעלו כלבי השמירה. הבריחה היתה בליל סופה, 17 במרס 1944. 24 מהבורחים נתפסו, אך 75 הגיעו לפרטיזנים, רובם – ליחידת טוביה בילסקי.